

Utorok 11. decembra 2018

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

EURÓPSKY PARLAMENT

P8_TA(2018)0485

Vzdelávanie v digitálnej ére: výzvy, príležitosti a ponaučenia pre tvorbu politík EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. decembra 2018 o vzdelávaní v digitálnej ére: výzvy, príležitosti a ponaučenia pre tvorbu politík EÚ (2018/2090(INI))

(2020/C 388/01)

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 165 a 166 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej článok 14,
- so zreteľom na článok 2 Protokolu k Dohovoru Rady Európy o ochrane ľudských práv a základných slobôd týkajúci sa práva na vzdelávanie,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/646 z 18. apríla 2018 o spoločnom rámci na poskytovanie lepších služieb v oblasti zručností a kvalifikácií (Europass) a o zrušení rozhodnutia č. 2241/2004/ES⁽¹⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. júna 2018 o modernizácii vzdelávania v EÚ⁽²⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. septembra 2017 o novom programe v oblasti zručností pre Európu⁽³⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 19. januára 2016 o politikách zručností na boj proti nezamestnanosti mládeže⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. septembra 2015 o posilnení postavenia dievčat v EÚ prostredníctvom vzdelávania⁽⁵⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 8. septembra 2015 o podpore podnikania mladých ľudí prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy⁽⁶⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 15. apríla 2014 o nových technológiách a otvorených vzdelávacích zdrojoch⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 112, 2.5.2018, s. 42.

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0247.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 337, 20.9.2018, s. 135.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 11, 12.1.2018, s. 44.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 316, 22.9.2017, s. 182.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 316, 22.9.2017, s. 76.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 443, 22.12.2017, s. 31.

Utorok 11. decembra 2018

- so zreteľom na odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie ⁽¹⁾,
- so zreteľom na závery Rady z 22. mája 2018 o formovaní vízie európskeho vzdelávacieho priestoru,
- so zreteľom na odporúčanie Rady z 22. mája 2017 týkajúce sa európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie, ktorým sa zrušuje odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008 o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie ⁽²⁾,
- so zreteľom na závery Rady z 30. mája 2016 o rozvoji mediálnej gramotnosti a kritického myslenia prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy,
- so zreteľom na odporúčanie Rady z 19. decembra 2016 s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých ⁽³⁾,
- so zreteľom na závery Rady z 27. mája 2015 o úlohe vzdelávania v ranom detstve a primárneho vzdelávania pri podpore tvorivosti, inováčnosti a digitálnej kompetencie,
- so zreteľom na závery Rady z 20. mája 2014 o účinnom vzdelávaní učiteľov,
- so zreteľom na odporúčanie Rady z 20. decembra 2012 o uznávaní neformálneho a informálneho vzdelávania ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na uznesenie Rady z 28. novembra 2011 o obnovenom európskom programe vzdelávania dospelých ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 17. januára 2018 o akčnom pláne digitálneho vzdelávania (COM(2018)0022),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 30. mája 2017 s názvom Rozvoj škôl a excelentná výučba: kľúč pre výborný štart do života (COM(2017)0248),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 2. mája 2012 s názvom Európska stratégia vytvárania lepšieho internetu pre deti (COM(2012)0196),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 10. júna 2016 s názvom Nový program v oblasti zručností pre Európu (COM(2016)0381),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 7. decembra 2016 s názvom Zlepšiť a zmodernizovať vzdelávanie (COM(2016)0941),
- so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 30. novembra 2017 o modernizácii školského a vysokoškolského vzdelávania ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na správu Európskeho strediska pre rozvoj odborného vzdelávania z 9. marca 2018 s názvom Ktoré zručnosti budeme potrebovať: systémy a prístupy (*Skill needs anticipation: systems and approaches*). Analýza prieskumu zainteresovaných strán o posudzovaní a predvídaní potrebných zručností,
- so zreteľom na politickú správu Komisie z roku 2017 s názvom DigComp 2.1: Rámec digitálnych kompetencií pre občanov s ôsmimi úrovňami ovládania a príkladmi používania,
- so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre kultúru a vzdelávanie a stanovisko Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A8-0400/2018),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 189, 4.6.2018, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 189, 15.6.2017, s. 15.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 484, 24.12.2016, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 398, 22.12.2012, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 372, 20.12.2011, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 164, 8.5.2018, s. 24.

Utorok 11. decembra 2018

- A. keďže technológia napreduje míľovými krokmi, takže digitálna spoločnosť a ekonomika sú dnes životnou realitou, čo znamená, že digitálne zručnosti majú zásadný význam pre úspešné profesijné uplatnenie a osobný rozvoj všetkých občanov;
- B. keďže digitálne zručnosti sú kľúčovou kompetenciou pre celoživotné vzdelávanie vymedzené v referenčnom rámci odporúčania Rady z 22. mája 2018;
- C. keďže inovatívne možnosti technológií závisia okrem iného od kritického myslenia, od úrovne digitálnych zručností obyvateľstva a od kvality a dostupnosti pripojenia na internet;
- D. keďže základné znalosti o digitálnych technológiách sú nevyhnutné pre výkon bežných administratívnych a každodenných úloh;
- E. keďže podľa odhadov v priebehu najbližších 25 rokov zanikne približne polovica súčasných pracovných pozícií vo svete, pričom v Európskej únii to bude 30 % ⁽¹⁾, a objavia sa nové profesie, ktoré si budú vyžadovať pokročilé digitálne zručnosti;
- F. keďže digitálne zručnosti, ktoré presahujú rámec požiadaviek trhu práce, poskytujú ľuďom lepšiu príležitosť podieľať sa na súčasnom a budúcom živote spoločnosti, uľahčujú informačnú a kultúrnu výmenu a dávajú ľuďom väčšie slovo v politickom rozhodovaní;
- G. keďže je nevyhnutné opätovne si nárokovať internet ako spoločný statok a podporovať aktívne elektronické občianstvo;
- H. keďže technologická transformácia naprieč odvetvami znamená, že digitálne nástroje sa často využívajú aj v profesiách, ktoré tradične nemajú technický charakter, pričom sa odhaduje, že v blízkej alebo bezprostrednej budúcnosti sa digitálne zručnosti budú vyžadovať na 9 z 10 pracovných pozícií;
- I. keďže v súčasnosti disponuje nedostatočnými základnými digitálnymi zručnosťami 44 % obyvateľstva EÚ vo veku 16 až 74 rokov a 19 % obyvateľstva nemá absolútne žiadne digitálne zručnosti, pričom medzi jednotlivými členskými štátmi vládnu značné rozdiely a hrozí, že táto situácia vytvorí novú sociálnu priepasť;
- J. keďže význam digitálnych zručností, rozdiely v zručnostiach, ktoré sú obzvlášť významné medzi mužmi a ženami, medzi generáciami a rôznymi sociálnymi skupinami, a rozdiely v digitálnych zručnostiach medzi jednotlivými členskými štátmi si vyžadujú spoločnú politickú reakciu;
- K. keďže je rozhodujúce, aby vzdelávacie inštitúcie pripravovali žiakov a študentov na stret s ekonomickými a spoločenskými výzvami, ktoré prináša rýchly technologický vývoj, a poskytl im vhodné kompetencie, aby sa dokázali prispôsobiť výzvam digitálneho sveta;
- L. keďže prístup na internet a využívanie internetu a technologických a digitálnych zariadení zmenili sociálne správanie a vzťahy, najmä medzi mladšími vrstvami spoločnosti;
- M. keďže cieľ, že do roku 2025 by mali mať všetky školy v EÚ prístup k internetovému pripojeniu s rýchlosťou sťahovania a odosielania dát 1 gigabit za sekundu, ešte nebol dosiahnutý;
- N. keďže nadmerné používanie technologických a digitálnych zariadení ako počítače a tablety môže spôsobiť problémy týkajúce sa zdravia a kvality života vrátane nedostatku spánku, sedavého spôsobu života a závislosti;
- O. keďže v stratégiách digitálneho vzdelávania sa musia zohľadňovať aj výskumy o škodlivých účinkoch, ktoré môže mať skoré používanie digitálnych technológií na vývoj mozgu u malých detí;
- P. keďže digitálne technológie by mali byť neoddeliteľnou súčasťou vekovo primeraného prístupu k vzdelávaniu, ktorý je zameraný na študujúcich, a môžu ponúknuť nové a inovatívne prístupy k výučbe a vzdelávaniu; keďže je nevyhnutné udržiavať osobný kontakt medzi študentmi a učiteľmi a uprednostňovať blaho a zdravý vývoj detí a dospelých študujúcich;

⁽¹⁾ http://eskills-scale.eu/fileadmin/eskills_scale/all_final_deliverables/scale_digitalisation_report.pdf

Utorok 11. decembra 2018

- Q. keďže technológie by sa mali lepšie využívať na podporu nových pedagogických prístupov, ktoré sa zameriavajú na žiakov ako na aktívnych účastníkov, prostredníctvom nástrojov na učenie sa pomocou objavovania a kolaboratívnych pracovných priestorov;
- R. keďže základné vzdelávanie v oblasti kybernetickej hygieny, kybernetickej bezpečnosti, ochrany údajov a mediálnej gramotnosti musí byť prispôbené veku a vývoju s cieľom pomôcť deťom stať sa kriticky zmýšľajúcimi študentmi, aktívnymi občanmi, používateľmi internetu a tvorcami demokratickej digitálnej spoločnosti, prijímať informované rozhodnutia, uvedomovať si riziká spojené s internetom a byť schopný im čeliť, napríklad dezinformácii online, obťažovaniu a porušovaniu ochrany osobných údajov; keďže programy výučby v oblasti kybernetickej bezpečnosti by mali byť zaradené do učebných osnov akademického vzdelávania a odbornej prípravy;
- S. keďže kvalitné inovatívne digitálne učenie môže byť pútavejšie a interaktívnejšie, a tak dopĺňať prednáškové metódy výučby a poskytnúť platformy pre spoluprácu a tvorbu znalostí;
- T. keďže sme svedkami nárastu komerčného využívania vzdelávania veľkými digitálnymi spoločnosťami, ktoré sa snažia ovplyvniť vyučovacie postupy tým, že zavádzajú nové zariadenia, softvér a vzdelávacie zdroje alebo poskytujú odbornú prípravu pre učiteľov;
- U. keďže na lepšie využitie potenciálu technológií je potrebné, aby členské štáty uplatňovali účinné stratégie na rozvíjanie kapacít učiteľov a tvorcovia politik sa lepšie zasadzovali o vybudovanie podpory pre tento program;
- V. keďže verejné knižnice sa podieľajú na spoločnom úsilí oboznámiť občanov s digitálnymi zručnosťami tým, že poskytujú verejne prístupné služby digitálnej podpory v spoločenskom a nápomocnom prostredí;
- W. keďže dospelí, ktorí nepracujú alebo sú na pracovných pozíciách, ktoré si nevyžadujú digitálne zručnosti, začnú rýchlo zaostávať za svojimi digitálne zdatnejšími rovesníkmi, čím sa zužujú ich pracovné vyhliadky a prehlbujú sociálne a ekonomické rozdiely;
- X. keďže postupná digitalizácia práce vyústi do zániku mnohých povolání a do zvýšenej nezamestnanosti; keďže nové povolania, ktoré sa objavia spolu s digitalizáciou, môžu nahradiť niektoré stratené pracovné miesta;
- Y. keďže digitálne technológie môžu uľahčiť prístup k vedomostiam a vzdelávaniu a ich využívanie umožňuje, aby boli všetky vzdelávacie zariadenia na rôznych úrovniach ľahko dostupné a inkluzívne;
- Z. keďže bez náležitých a cielených politických opatrení budú staršie osoby a osoby so zdravotným postihnutím pravdepodobne najviac zasiahnuté digitálnou transformáciou;
- AA. keďže ženy tvoria len 20 % odborníkov v oblasti vedy, iba 27 % absolventov inžinierskych odborov ⁽¹⁾ a len 20 % absolventov počítačových vied ⁽²⁾; keďže podiel mužov pracujúcich v digitálnom sektore je 3,1-násobne vyšší ako podiel žien; keďže len 19 % pracovníkov v oblasti IKT má ako vedúceho ženu, a to v porovnaní s 45 % pracujúcich v iných odvetviach;
- AB. keďže pracovníkom, ktorí už majú vysokú kvalifikáciu, sa zvyčajne otvára oveľa viac príležitostí na celoživotné vzdelávanie ⁽³⁾;
- AC. keďže trvalé monitorovanie a posudzovanie ovládania digitálnych zručností v organizáciách aj medzi jednotlivcami je predpokladom pre účinné vykonávanie politiky;
- AD. keďže zvládnutie základných prierezových zručností ako počítanie, kritické myslenie a sociálne komunikačné zručnosti sú základným predpokladom pre nadobudnutie digitálnych zručností a kompetencií;

⁽¹⁾ Európska komisia, Monitor vzdelávania a odbornej prípravy 2017.

⁽²⁾ Európska komisia, Ženy v digitálnom veku, Luxemburg, 2018.

⁽³⁾ Európska komisia, Spoločná správa o zamestnanosti 2018.

Utorok 11. decembra 2018

1. zdôrazňuje, že nadobúdanie digitálnych zručností si vyžaduje ucelený prístup celoživotného vzdelávania opierajúci sa o formálne, neformálne a informálne vzdelávacie prostredie, s politickou podporou a cieľovými intervenciami zodpovedajúcimi potrebám rôznych vekových skupín a žiakov;
2. zdôrazňuje potenciál digitálnych technológií podporovať posun smerom k pedagogickým prístupom, ktoré sú viac zamerané na žiaka, ak sú plánované a zmysluplne zahrnuté do vzdelávacieho procesu; domnieva sa, že žiaci musia byť vedení k inovačným postupom vytvárania znalostí zdola nahor na to, aby prebehla skutočná transformácia vzdelávania;
3. zdôrazňuje, že je potrebná transformácia systémov vzdelávania a odbornej prípravy na všetkých úrovniach, aby sa v plnej miere využili príležitosti, ktoré ponúkajú informačné a komunikačné technológie a médiá, a aby sa rozvíjali zručnosti a kompetencie potrebné na splnenie požiadaviek spoločnosti a trhu práce budúcnosti; opakuje, že takáto transformácia musí naďalej zaručovať právo na osobné naplnenie, nájsť správnu rovnováhu medzi príslušnými digitálnymi zručnosťami a životnými zručnosťami a podporovať individuálnu odolnosť, kritické myslenie a inovačný potenciál;
4. domnieva sa, že vzdelávacie inštitúcie si nemôžu dovoliť zanedbať všestranné vzdelávanie svojich študentov zahŕňajúce zdokonaľovanie a rozvoj kritického a holistického rozhľadu, ktorý im umožní uplatniť sa ako aktívni občania; chápe, že kritické myslenie sa nedá posilniť iba výučbou digitálnych zručností a že je potrebné aj komplexné vzdelávanie;
5. zdôrazňuje, že aj keď je nevyhnutné prehľbovať základné a pokročilé digitálne zručnosti žiakov, napriek tomu by sa mali rozvíjať tradičné a humanitné vedomosti;
6. pripomína, že ako Komisia konštatuje vo svojom akčnom pláne digitálneho vzdelávania z januára 2018, nevyhnutné prispôsobenie sa vzdelávacích inštitúcií novým technológiám a pedagogickým prístupom by sa nemalo vnímať ako cieľ sám o sebe, ale ako nástroj na zlepšenie kvality a inkluzívnosti vzdelávania;
7. zdôrazňuje, že síce uznáva potrebu ďalších digitálnych zručností, ale vplyv digitálnych technológií na vzdelávanie sa v súčasnosti nedá ľahko posúdiť, čo znamená, že je nevyhnutné zohľadniť neurologický výskum účinkov digitálnej technológie na vývoj mozgu; požaduje preto investície do nezaujatého interdisciplinárneho výskumu o rôznych vplyvoch digitálnych technológií na vzdelávanie prostredníctvom prepojenia vied o vzdelávaní, pedagogiky, psychológie, sociológie, neurologie a informatiky s cieľom čo najlepšie porozumieť tomu, ako reaguje myseľ detí a dospelých na digitálne prostredie, maximalizovaním výhod používania digitálnych technológií vo vzdelávaní a minimalizovaním rizík; zdôrazňuje, že je potrebné podporovať zodpovedné využívanie digitálnych nástrojov, ktoré chráni fyziologický, neurozmyslový a behaviorálny rozvoj vzdelávajúcich sa osôb, najmä v detstve, a vytvára správnu rovnováhu pri každodennom používaní technologických a digitálnych zariadení vo vzdelávacích inštitúciách aj v súkromnom živote;
8. vyjadruje poľutovanie nad tým, že aj keď je používanie on-line a mobilných aplikácií a nových technológií ako internet vecí rozšírenejšie než kedykoľvek predtým, občania, najmä maloletí, často nepoznajú riziká spojené s používaním internetu a nástrojov IKT, napríklad porušovanie ochrany osobných údajov, všadeprítomné sledovanie koncových používateľov a počítačovú kriminalitu; vyzýva preto členské štáty, aby v školských osnovách venovali náležité postavenie ochrane osobných údajov a základnej počítačovej hygiene;
9. vyzýva členské štáty, Komisiu a vzdelávacie inštitúcie, aby zlepšili on-line bezpečnosť detí a aby riešili problémy spojené s kybernetickým šikanovaním, vystavením škodlivému a rušivému obsahu a inými hrozbami súvisiacimi s kybernetickou bezpečnosťou tým, že budú vyvíjať a uplatňovať programy prevencie a kampane na zvyšovanie povedomia; nabáda členské štáty, aby naďalej podporovali kampaň „#SafeInternet4EU“;
10. zdôrazňuje, že na to, aby sa dosiahli lepšie vzdelanostné skúsenosti a výsledky vzdelávania, je potrebné prispôbiť digitálne nástroje potrebám študentov a že týmto spôsobom sa študenti môžu stať aktívnymi občanmi, a nie len pasívnymi konzumentmi technológií;
11. vyjadruje poľutovanie, že napriek potenciálu digitalizácie z hľadiska stimulácie a podpory rôznych personalizovaných metód učenia je vplyv digitálnych technológií na samotné vzdelávanie obmedzený; vyjadruje svoje znepokojenie najmä nad tým, že investície do IKT na školách a v centrách odborného vzdelávania zatiaľ nepriniesli želanú transformáciu vzdelávacích postupov; pripomína, že školy a iné vzdelávacie prostredia musia podporovať všetkých študentov a vzdelávajúce sa osoby a reagovať na ich osobitné potreby vytvorením vhodných a účinných opatrení na podporu digitálnych zručností, najmä u študentov so zdravotným postihnutím, menšinových skupín, komunit migrantov, osôb s predčasne ukončenou školskou dochádzkou, dlhodobo nezamestnaných a starších ľudí; domnieva sa, že takúto podporu možno uľahčiť využívaním nových technológií;

Utorok 11. decembra 2018

12. konštatuje rastúce rozdiely medzi účasťou žien a mužov v digitálnej oblasti vo vzdelávaní, v kariére a podnikaní; zdôrazňuje, že v rámci propagácie práce v oblasti IKT je rozhodujúce zaujať rodovo vyvážený prístup a že by sa mal podporovať väčší počet študentiek a žien pri voľbe kariéry v oblasti digitálnych technológií; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť digitálnu gramotnosť a účasť žien a dievčat na vzdelávaní a odbornej príprave v oblasti IKT; nabáda členské štáty, aby v počiatočných etapách školskej dochádzky zaviedli vekovo primerané vzdelávanie v oblasti IKT s osobitným zameraním na opatrenia, ktorých cieľom je prekonanie digitálnych rodových rozdielov, a poskytnú dievčatám alternatívne možnosti prístupu k témam STEAM, keďže rodové stereotypy týkajúce sa týchto predmetov a nedostatok ženských vzorov sú skôr prekážkou brániacou dievčatám v prístupe; domnieva sa, že zdokonalená stratégia *Women in Digital* (Ženy v digitálnom svete) spolu s nadchádzajúcim akčným plánom Komisie na zníženie rodových rozdielov v oblasti technológií by mohli pomôcť zvýšiť úsilie v tejto oblasti;

13. zdôrazňuje, že nedostatočné digitálne vybavenie a pripojenie na školách v členských štátoch ide na úkor vzdelávania študentov v oblasti digitálnych zručností a dostupnosti digitálnych vyučovacích nástrojov; vyzýva členské štáty, aby vynaložili podstatné verejné investície na poskytnutie vysokokapacitného širokopásmového pripojenia všetkým školám a využili na tento účel existujúce programy EÚ, najmä Nástroj na prepájanie Európy, ktorý môže podporiť fyzickú infraštruktúru vysokokapacitných širokopásmových sietí, a systém poukážok WiFi4EU; zdôrazňuje, že úsilie v oblasti prepojenosti a financovania by sa mali zameriavať najmä na vidiecke a znevýhodnené oblasti a najvzdialenejšie a horské regióny;

14. poukazuje na to, že na zvládnutie tohto neľahkého prechodu na digitalizovanejšie učebné prostredie potrebujú vzdelávacie a školiace ustanovizne pomoc Únie a členských štátov a tiež úzku spoluprácu medzi všetkými zainteresovanými stranami, priemyslom, miestnymi a regionálnymi orgánmi, spoločenstvami a občianskou spoločnosťou s cieľom rozvinúť ich vzdelávanie v oblasti IKT a médií v súlade s ich osobitým pedagogickým prístupom; zdôrazňuje v tomto zmysle potrebu celoškolského a interdisciplinárneho prístupu k digitálnym zmenám vo vzdelávaní;

15. zdôrazňuje, že učitelia a školitelia by mali byť v centre digitálnej transformácie, a preto oni sami potrebujú náležitú úvodnú prípravu a sústavné zaškolenie, ktoré musí zahŕňať moduly týkajúce sa vyučovacích postupov v závislosti od veku a vývoja; zastáva názor, že takéto zaškolenie je časovo náročné a nemalo by byť len dodatočnou úlohou nad rámec ich každodenných činností; poukazuje na to, že výučba digitálnych zručností si v porovnaní s ďalšími základnými zručnosťami, ako je matematická a čitateľská gramotnosť, v oveľa väčšej miere vyžaduje, aby si učitelia neustále obnovovali vedomosti a zručnosti; trvá teda na tom, že učitelia potrebujú vhodný, flexibilný a vysokokvalitný ďalší profesijný rozvoj, ktorý zodpovedá ich potrebám; v tejto súvislosti pozitívne hodnotí používanie európskej on-line platformy na rozširovanie možností profesionálneho rastu a na podporu výmeny najlepších postupov;

16. konštatuje, že osoby poverené vzdelávaním majú väčšiu zodpovednosť v dôsledku intenzívnejšieho používania digitálnych aplikácií pri školskej práci; nazdáva sa, že aj oni musia byť súčasťou procesu učenia sa a používania technológií, pretože keď nemajú potrebné digitálne zručnosti, budú mať väčšie ťažkosti zapojiť svojich študentov do vzdelávacieho procesu, a to môže vyústiť do väčšieho sociálneho vylúčenia;

17. podporuje a povzbudzuje zavádzanie opatrení týkajúcich sa digitalizácie administratívnych postupov v školách, aby sa ešte viac znížilo administratívne zaťaženie na všetkých úrovniach;

18. nabáda členské štáty, aby podporovali a financovali regionálne a miestne iniciatívy za kvalitné vyučovacie postupy zamerané na podporu inovácie;

19. zdôrazňuje význam samostatnosti škôl pre dosiahnutie inovácií vo vzdelávaní;

20. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ponúkli primerané usmernenia k právnemu uplatňovaniu výnimiek z autorského práva vo vzdelávacej oblasti a priamy prístup k licenciám verejným, neziskovým organizáciám v rámci formálneho a neformálneho vzdelávania; zastáva názor, že učitelia a žiaci potrebujú bezpečnosť pri používaní digitálne dostupných zdrojov, pri odovzdávaní a získavaní zručností; v tejto súvislosti odporúča, aby Komisia poskytla na tento účel usmernenie pre vzdelávacie inštitúcie, pedagógov a študentov;

21. poukazuje na to, že nedostatok digitálnych nástrojov pre mobilných študentov môže zhoršiť kvalitu vzdelávacích skúseností v Európe; vyzýva Komisiu, aby pokračovala vo svojich programoch Európska študentská elektronická karta a Erasmus bez pilotných iniciatív s cieľom uviesť ich do činnosti v rámci nasledujúceho viacročného programovacieho obdobia; vyzýva členské štáty, aby zodpovedne a efektívne využívali finančnú podporu Únie a propagovali možnosti financovania v radoch širokej verejnosti a vo vzdelávacích inštitúciách s cieľom umožniť všetkým ľuďom prístup k digitálnemu vzdelávaciemu obsahu, nástrojom a riešeniam;

Utorok 11. decembra 2018

22. poukazuje na to, že v súlade s prístupom celoživotného vzdelávania nevyhnutným pre rozvoj digitálnych zručností by vlády v spolupráci so zainteresovanými stranami, napríklad podnikmi a organizáciami občianskej spoločnosti, a prostredníctvom formálneho aj neformálneho rámca mali zabezpečiť udržateľnú digitálnu transformáciu tak, aby sa na nikoho nezabudlo;

23. zdôrazňuje, že inkluzívnosť a inovácie by mali byť hlavné zásady vzdelávania a odbornej prípravy v digitálnom veku; domnieva sa, že digitálne technológie by nemali posilňovať existujúce nerovnosti, ale by sa namiesto toho využívali na preklopenie digitálnej priepasti medzi študentmi z rôznych sociálno-ekonomických prostredí a regiónov EÚ; zdôrazňuje, že prístup so zameraním na začlenenie musí naplno využiť potenciál zdrojov, ktoré vytvárajú nové digitálne technológie, vrátane personalizovaného vzdelávania a partnerstiev medzi vzdelávacími inštitúciami, a tým umožniť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave pre ľudí zo znevýhodnených skupín a ľudí s obmedzenými príležitosťami a podporiť integráciu migrantov a utečencov;

24. zdôrazňuje, že presadzovanie digitálneho prístupu k vzdelávaniu nemusí nutne znamenať rovnaký prístup k možnostiam vzdelávania a že aj keď sú technológie čoraz dostupnejšie, získavanie základných digitálnych zručností zostáva naďalej prekážkou a digitálna priepasť pretrváva; poukazuje na to, že z údajov Eurostatu vyplýva, že digitálnu priepasť sa nedarí prekročiť a že 44 % ľudí v Európskej únii nemá základné digitálne zručnosti ⁽¹⁾;

25. poukazuje na to, že komplexné digitálne zručnosti potrebné na efektívne využívanie IKT závisia od získania základných zručností a že nie každý je na rovnakej úrovni s tým, že najväčšie rozdiely sú stále na základnej úrovni a týkajú sa najmä znevýhodnených skupín obyvateľstva a veľkého počtu dospelých a že vzdelanejší ľudia používajú internet na to, aby získali nové zručnosti a vytvorili nové príležitosti, s trikrát vyššou pravdepodobnosťou ako ľudia s nižšou úrovňou vzdelania ⁽²⁾ a že riskujeme, že sa technológie stanú vzdelávacím nástrojom pre vyvolených, a nie príležitosťou pre všetkých;

26. zdôrazňuje potrebu zmeny v inštitucionálnych a pedagogických postupoch škôl a iných vzdelávacích prostredí vrátane neformálnych vzdelávacích prostredí s cieľom spraviť ich spravodlivými tým, že sa všetkým poskytnú značne diverzifikované a hĺbkové podporné štruktúry, najmä osobám zo skupín, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením, napríklad nezamestnaným osobám, migrantom, nízkokvalifikovaným osobám, osobám so zdravotným postihnutím a starším osobám;

27. odporúča, aby členské štáty rozvíjali programy digitálnej gramotnosti v menšinových a regionálnych jazykoch Európy a aby do osnov škôl, univerzít a odborných škôl zaviedli odbornú prípravu a nástroje v oblasti jazykových technológií; znova zdôrazňuje skutočnosť, že gramotnosť je naďalej dôležitým faktorom a absolútnym predpokladom pre pokrok v digitálnej integrácii komunít;

28. zdôrazňuje, že členské štáty by mali vzdelávacím inštitúciám poskytnúť podporu, ktorú potrebujú, aby zlepšili digitalizáciu jazykov v EÚ; odporúča, aby školy v celej EÚ používali digitálne technológie, aby sa zvýšilo využívanie cezhraničných vzdelávacích výmen prostredníctvom videokonferencií a virtuálnych tried; zdôrazňuje, že školy v celej EÚ by mohli mať prospech z cezhraničného prístupu k digitálnemu obsahu;

29. zdôrazňuje kľúčovú úlohu knižníc v poskytovaní digitálnych služieb občanom a sprístupnenia elektronického vzdelávania, on-line služieb v bezpečnom prostredí otvorenom pre všetkých; odporúča preto, aby bolo toto úsilie náležité financované európskymi, vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi systémami, ktoré by sa vzájomne dopĺňali, a aby sa knižniciam dostalo širšie uznanie za svoju kľúčovú úlohu v rozvoji mediálnej gramotnosti;

⁽¹⁾ Eurostat, 2016.

⁽²⁾ Pracovný dokument útvarov Komisie z 9. októbra 2008 s názvom Využívanie IKT na podporu inovácií a celoživotného vzdelávania pre všetkých – Správa o pokroku (SEC(2008)2629).

Utorok 11. decembra 2018

30. žiada posun smerom k neformálnejšiemu vzdelávaniu a možnostiam odbornej prípravy na pracovisku a trvá na tom, že sú potrebné kvalitné a inkluzívne systémy vzdelávania a odbornej prípravy ktoré budú mať dostatočné zdroje; domnieva sa, že príležitosti na rekvalifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností sú nevyhnutné, pričom sa do programov odbornej prípravy na pracovisku a do osobitných riešení v oblasti odbornej prípravy pre ľudí pracujúcich v malých a stredných podnikoch začlenia relevantné digitálne zručnosti; zdôrazňuje, že je dôležité posilniť prepojenia medzi vzdelávaním a zamestnaním a úlohu celoživotnej profesijnej orientácie a kariérneho poradenstva pri podpore prístupu k vhodnej, flexibilnej a vysokokvalitnej odbornej príprave a kariérenému postupu;
31. zdôrazňuje, že stáže v digitálnej oblasti môžu študentom a mladým dospelým pomôcť získať praktické digitálne zručnosti na pracovisku; v tejto súvislosti víta nový pilotný projekt stáží Digitálna príležitosť v rámci programov Erasmus+ a Horizont 2020; vyzýva v tomto smere na nový impulz v rámci nových programov viacročného finančného rámca (VFR);
32. odporúča, aby členské štáty v úzkej spolupráci s miestnymi spoločnosťami a poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy dali dospelým s obmedzenými digitálnymi zručnosťami prístup k cestám zvyšovania úrovne zručností, ktoré im poskytnú príležitosť získať minimálnu úroveň digitálnych zručností;
33. vyzýva členské štáty, aby v spolupráci s podnikmi, miestnymi a regionálnymi spoločnosťami, centrami vzdelávania a odbornej prípravy a príslušnými zástupcami občianskej spoločnosti podnikli potrebné kroky a identifikovali existujúce nedostatky v oblasti zručností, rozšírili digitálnu a internetovú gramotnosť, pozdvihli mediálnu gramotnosť, najmä medzi maloletými osobami, a nastolili vysokú úroveň digitálnej prepojenosti a inklúzie;
34. víta účasť podnikov na zakladaní a financovaní škôl;
35. víta vytváranie strategických partnerstiev medzi akademickými a výskumnými inštitúciami a verejnými a súkromnými partnermi ako súčasť kľúčového opatrenia 2 programu Erasmus+ s cieľom zriadiť centrá excelentnosti a podporiť rozvoj začínajúcich podnikov v oblasti technológií;
36. pripomína, že riadne posúdenie a monitorovanie digitálnych zručností má zásadný význam pre dosiahnutie pokroku; víta rozvoj nástrojov na úrovni EÚ pre organizácie (napr. rámec digitálnych kompetencií a rámec kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie) a jednotlivcov (napr. SELFIE); trvá však na tom, že účinné metódy posudzovania digitálnych zručností musia byť dynamické, flexibilné, neustále sa musia aktualizovať, prispôbovať potrebám študujúcich a taktiež musia byť v celej únii zavádzané v oveľa širšom meradle na vnútroštátnej, regionálnej aj miestnej úrovni;
37. vyzýva členské štáty, aby pracovali s Komisiou na tom, aby bol nástroj sebahodnotenia SELFIE dostupný v regionálnych a menšinových jazykoch členských štátov;
38. víta skutočnosť, že Únia čoraz viac zameriava svoje politické úsilie na digitálne zručnosti a vzdelávanie, čoho dôkazom je najmä akčný plán digitálneho vzdelávania, ktorý nadväzuje na množstvo úspešných menších politických iniciatív, napríklad Európsky týždeň programovania a koalíciu pre digitálne zručnosti a pracovné miesta a sofijskú výzvu na činnosť v oblasti digitálnych zručností a vzdelávania; zastáva názor, že výučba programovania by mala byť súčasťou širšej, lepšie štruktúrovanej výučby informačných technológií, kritického a výpočtového myslenia;
39. konštatuje však, že tieto iniciatívy Únie často vychádzajú z rôznych generálnych riaditeľstiev Komisie, čo bráni koordinovanému prístupu k politike v oblasti digitálnych zručností;
40. podporuje vyčlenenie vyššieho objemu financií pre digitálne zručnosti v ďalšej generácii programov VFR; trvá na tom, že Komisia musí podporovať synergie programov a zabezpečiť koordináciu medzi týmito programami vrátane programov Erasmus+, Horizont Európa, InvestEU a Digitálna Európa, a tak zmaximalizovať účinnosť financovania vysoko kvalitného rozvoja digitálnych zručností a zabezpečiť trvalé výsledky pre žiakov všetkých vekových kategórií a zo všetkých prostredí; zdôrazňuje ďalej potrebu vyčleniť finančné prostriedky z týchto programov a európskych štrukturálnych a investičných fondov na digitalizáciu knižníc, archívov a múzeí, aby sa zvýšilo a zlepšilo ich využívanie vo vzdelávaní a v kultúre;
41. zdôrazňuje, že je potrebné, aby Únia rozvíjala kapacity v oblastiach ako umelá inteligencia, veľké dáta, softvérové inžinierstvo, kvantová informatika a navrhovanie webových stránok; v tejto súvislosti víta časť programu Digitálna Európa venovanú digitálnym zručnostiam;

Utorok 11. decembra 2018

42. podporuje väčšiu synergiu medzi členskými štátmi a širším svetom v oblasti internetového vzdelávania a aktívneho elektronického občianstva prostredníctvom rôznych mechanizmov a programov vonkajšej činnosti vrátane programu Erasmus Mundus;
43. zdôrazňuje, že otvorené údaje a kolaboratívne digitálne technologické nástroje a metódy môžu umožniť inovácie vo vzdelávaní a ďalej rozvíjať otvorenú vedu, čím prispievajú k prosperite a podnikateľskému duchu európskeho hospodárstva; navyše pripomína, že zbieranie údajov o digitalizácii vo vzdelávacích inštitúciách a v inštitúciách odbornej prípravy a o používaní digitálnych technológií vo vzdelávaní je nevyhnutným vstupom pre tvorbu politiky; odporúča preto, aby Komisia a členské štáty zbierali údaje o stupni prepojenia inštitúcií vzdelávania a odbornej prípravy a opatreniach na vydávanie digitálne certifikovaných kvalifikácií a potvrdzovanie digitálne nadobudnutých zručností, čo je cieľom akčného plánu digitálneho vzdelávania;
44. s poľutovaním konštatuje, že na úrovni EÚ nebola vypracovaná žiadna zastrešujúca stratégia pre digitálne zručnosti, hoci dôsledky digitálnej transformácie pre vnútorný trh EÚ sú jasné; je presvedčený, že rozdiely medzi členskými štátmi poukazujú na potrebu takejto stratégie;
45. zdôrazňuje, že by sa mali vypracovať odporúčania týkajúce sa minimálnej úrovne digitálnych kompetencií, ktorú by študenti mali získať počas štúdia; žiada preto, aby sa v členských štátoch zaviedol osobitný modul IKT, ktorý by bol založený napríklad na module IKT PISA, a aby učitelia boli zapojení do jeho tvorby a vykonávania; zdôrazňuje, že modul IKT by mal byť navrhnutý tak, aby zabezpečil, že vzdelávacie zariadenia v členských štátoch sa budú usilovať o rovnakú úroveň digitálnej kompetencie, a to skôr prostredníctvom priebežného hodnotenia než prostredníctvom prístupu založenom na testovaní, a aby sa všetky problémy rýchlo špecifikovali; nabáda členské štáty, aby si vymieňali skúsenosti a najlepšie postupy, pokiaľ ide o pedagogické inovácie;
46. je presvedčený, že akčný plán digitálneho vzdelávania by sa mal vnímať ako prvý krok k plnohodnotnej stratégii EÚ pre digitálne vzdelávanie a zručnosti založenej na prístupe celoživotného vzdelávania, ktorá môže poskytnúť koordinovanejší politický rámec a zároveň sa prispôbovať meniacej sa realite; vyzýva preto Komisiu, aby kriticky zhodnotila 11 opatrení tohto plánu vrátane zabezpečenia sociálneho začlenenia s cieľom pripraviť sa na hodnotenie v polovici trvania v roku 2020; pripomína, že náležité hodnotenie by mala sprevádzať ochota zamerať sa len na najúspešnejšie opatrenia, upustiť od opatrení, ktoré neprinášajú výsledky, a podľa potreby pripraviť nové opatrenia; zdôrazňuje, že evidentným nedostatkom plánu je aktuálne skutočnosť, že sa nezameriava na rozvíjanie digitálnych zručností prostredníctvom spolupráce s poskytovateľmi neformálneho vzdelávania a v ťažšie osloviteľnom segmente dospelých populácie;
47. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.
-